РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2019/1287 НА КОМИСИЯТА

от 26 юли 2019 година

относно продължаването на засиленото наблюдение на Гърция

(нотифицирано под номер C(2019) 5900)

(само текстът на гръцки език е автентичен)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 472/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. за засилване на икономическото и бюджетно наблюдение над държавите членки в еврозоната, изпитващи или застрашени от сериозни затруднения по отношение на финансовата си стабилност ([1]), и по-специално член 2, параграф 1 от него,

като има предвид, че:

(1) След като финансовата помощ по линия на Европейския механизъм за стабилност изтече на 20 август 2018 г., с Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1192 на Комисията ([2]) беше задействано засилено наблюдение на Гърция за период от шест месеца, считано от 21 август 2018 г. С Решение за изпълнение (ЕС) 2019/338 ([3]) периодът бе удължен с още шест месеца, считано от 21 февруари 2019 г.

(2) От 2010 г. до момента Гърция е получила значителна по размер финансова помощ, вследствие на което непогасените задължения на Гърция към държавите членки от еврозоната, Европейския инструмент за финансова стабилност и Европейския механизъм за стабилност възлизат на общо 243 700 милиона евро. Гърция получи финансова подкрепа от европейските си партньори при изгодни условия, а специфични мерки за осигуряване на по-голяма устойчивост на дълга бяха приети през 2012 г. и отново през 2017 г. по линия на Европейския механизъм за стабилност. На 22 юни 2018 г. в рамките на Еврогрупата бе постигната договореност на политическо равнище да бъдат въведени допълнителни мерки за гарантиране на устойчивостта на дълга. Те включват удължаване на среднопретеглените срокове с още 10 години, отсрочване на плащането на лихви и на амортизацията с още 10 години, както и прилагане на други мерки по отношение на дълга. Две допълнителни мерки (премахването на постъпателния лихвен марж, свързан с транша по обратното изкупуване на дългове в рамките на програмата по Европейския инструмент за финансова стабилност, считано от 2018 г., и възстановяването на прехвърлянето на суми, равностойни на приходите на националните централни банки от еврозоната по гръцките държавни облигации, държани съгласно споразумението относно нетните финансови активи и програмата за пазарите на ценни книжа) могат да бъдат договаряни два пъти годишно в рамките на Еврогрупата въз основа на докладване на положителни резултати по линия на засиленото наблюдение на това дали Гърция изпълнява ангажиментите си в областта на политиката след приключването на програмата. В това отношение отпускането на първия транш от мерки във връзка с дълга, зависещи от осъществяването на дадена политика, на стойност 970 милиона евро бе осъществено след съгласие от Еврогрупата през април 2019 г.

(3) Гърция пое ангажимент в рамките на Еврогрупата да продължи и да завърши всички съществени реформи, приети във връзка с програмата в подкрепа на стабилността по Европейския механизъм за стабилност („програмата“), и да запази целите на важните реформи, приети в рамките на тази програма и на предшестващите я програми. Гърция пое също задължение да осъществи специфични действия в областта на фискалните и фискално-структурните политики, социалното подпомагане, финансовата стабилност, пазара на труда и продуктовите пазари, приватизацията и публичната администрация. Тези специфични действия, които са посочени в приложение към изявлението на Еврогрупата от 22 юни 2018 г., ще допринесат за премахването на прекомерните макроикономически дисбаланси в Гърция и на източниците или потенциалните източници на икономически трудности.

([1]) ОВ L 140, 27.5.2013 г., стр. 1.
([2]) Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1192 на Комисията от 11 юли 2018 г. относно задействането на засилено наблюдение за Гърция (ОВ L 211, 22.8.2018 г., стр. 1).
([3]) Решение за изпълнение (ЕС) 2019/338 на Комисията от 20 февруари 2019 г. относно продължаването на засиленото наблюдение на Гърция (ОВ L 60, 28.2.2019 г., стр. 17).

(4) Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([4]), на 21 ноември 2018 г. Комисията прие Доклада за механизма за предупреждение, в който Гърция е посочена като държава членка, за която ще се извърши задълбочен преглед. Задълбоченият преглед бе включен в доклада от 2019 г. за Гърция ([5]), публикуван на 27 февруари 2019 г. Комисията стигна до заключението, че макар Гърция да е успяла да възстанови своето бюджетно салдо и значително да е намалила дефицита по текущата сметка, тя е засегната от прекомерни макроикономически дисбаланси ([6]), наследени от кризата. Те са свързани с големия държавен дълг, отрицателната нетна международна инвестиционна позиция, високото равнище на необслужваните кредити в счетоводните баланси на банките и все още високата безработица. По-специално публичният дълг достигна 181,1 % от брутния вътрешен продукт в края на 2018 г., което е най-високото равнище в Съюза. Нетната международна инвестиционна позиция от – 137,9 % от брутния вътрешен продукт през 2018 г. остава много висока. Освен това, въпреки значителното намаляване на дефицита по текущата сметка, той продължава да бъде недостатъчен, за да подпомогне намаляването на огромната нетна международна инвестиционна позиция със задоволителен темп, така че тя да се понижи до равнища, които се считат за предпазливи. Въпреки че безработицата продължи да намалява от най-високата си стойност от 27,8 % през 2013 г., тя все още беше 18,1 % през март 2019 г. Дълготрайната безработица (11,9 % през първото тримесечие на 2019 г.) и младежката безработица (40,4 % през март 2019 г.) остават много високи.

(5) С оглед на задълбочения преглед, направен от Комисията, и въз основа на нейната оценка Съветът разгледа националната програма за реформи за 2019 г. и програмата за стабилност за 2019 г. Той препоръча ([7]) на Гърция да предприеме действия през 2019 г. и 2020 г., за да постигне устойчиво икономическо възстановяване и да се справи с прекомерните макроикономически дисбаланси, като продължи и приключи реформите в съответствие с поетите ангажименти след изпълнението на програмата, поети пред Еврогрупата на 22 юни 2018 г. Съветът препоръча също на Гърция да съсредоточи икономическата си политика, свързана с инвестициите, в конкретни приоритетни области, за да осигури солидна основа за растеж, като същевременно намали регионалните различия и гарантира социалното приобщаване.

(6) Комисията публикува третата си оценка по линия на засиленото наблюдение на Гърция ([8]) на 5 юни 2019 г. В оценката се описва напредъкът на Гърция по общите и конкретните ангажименти за реформи. В нея се стига до заключението, че в периода след приключване на програмата от август 2018 г. насам Гърция е постигнала добро начало. Реалният растеж и създаването на заетост се запазиха и Гърция отново преизпълни своята цел за първичния излишък през 2018 г. Макар и с известно закъснение приключването на специфични ангажименти за реформи със срок края на 2018 г. позволи да бъдат изпълнени допълнителни мерки във връзка с дълга през април 2019 г. Гърция започна също да си възвръща достъпа до пазара и получи подобрения от агенциите за кредитен рейтинг. Темпът на реформите обаче се забави през последните месеци и съгласуваността на някои мерки с ангажиментите, поети в рамките на Еврогрупата, не е гарантирана. В доклада се заключава също, че съществуват рискове за постигането на договорената цел за първичния излишък. Поради това Гърция се намира във възлов момент по отношение на избора на политики, необходими за постигане на устойчиво и трайно икономическо възстановяване.

(7) Въпреки че банковият сектор остава достатъчно капитализиран, капиталовата позиция леко се влоши през 2018 г. в контекст на слаба рентабилност и ниско качество на активите, а отсрочените данъчни кредити продължават да съставляват значителна част от основния капитал от първи ред. Банковият сектор продължава да е изправен пред предизвикателства, като подобренията настъпват с бавни темпове, а значителните слабости се запазват. Те са свързани с големите обеми необслужвани експозиции и ниските равнища на рентабилност, като същевременно все още съществуват силни връзки с държавата. Въпреки че обемът на необслужваните експозиции постепенно намалява от върховото равнище от 107,2 милиарда евро, достигнато през март 2016 г., в края на 2018 г. обемите все още бяха много големи в размер на 81,8 милиарда евро, или 45,4 % от общия размер на балансовите експозиции. През последните години Гърция прие възлови реформи и в момента се работи по редица инициативи за укрепване на уредбата за преструктуриране на необслужвани заеми (НОЗ). Независимо от това, ще са необходими допълнителни усилия, за да бъде постигнато по-бързо намаляване на НОЗ, за да бъде доведено до устойчиви равнища съотношението на необслужваните експозиции и за да могат финансовите институции да изпълняват функцията си, свързана с посредничество и управление на риска.

(8) Въпреки постигнатия през последните години напредък Гърция все още е изправена пред сериозни предизвикателства по отношение на стопанската си среда и съдебната система. Гърция продължава силно да изостава от най-добрите постижения в няколко области на структурните компоненти на основните сравнителни показатели (напр. необходимото време за постановяване на съдебно решение, изпълнението на договори, регистрирането на собственост, уреждането на несъстоятелността и т.н.).

([4]) Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 година относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).
([5]) SWD(2019) 1007 final.
([6]) COM(2019) 150 final.
([7]) Препоръка на Съвета от 9 юли 2019 г. относно националната програма за реформи на Гърция за 2019 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Гърция за 2019 г.
([8]) Европейска комисия: Доклад за засиленото наблюдение — Гърция, юни 2019 г. Institutional Paper 103, юни 2019 г.

(9) След като ѝ бе отнета възможността да взема заеми на финансовите пазари през 2010 г., Гърция започна да си възвръща достъпа до пазара чрез емитирането на държавни облигации от юли 2017 г. След успешно емитиране на облигации през януари 2019 г. Гърция се обърна към капиталовите пазари отново през март 2019 г., като емитира 10-годишни държавни облигации за първи път от 2010 г. насам. През юли 2019 г. Гърция емитира 7-годишни облигации, които ще допринесат за възстановяването на кривата на доходността на Гърция и за повишаването на ликвидността на пазара ѝ на облигации. Условията, при които Гърция взема заеми, остават обаче нестабилни на фона на външните икономически рискове и вътрешната уязвимост.

(10) Като се има предвид посоченото по-горе, Комисията заключава, че условията, оправдаващи въвеждането на засилено наблюдение, съгласно член 2 от Регламент (ЕС) № 472/2013 все още са налице. По-специално Гърция продължава да е изправена пред рискове за финансовата си стабилност, които рискове, ако се реализират, могат да доведат до отрицателни последици за други държави членки от еврозоната. Възникването на такива отрицателни последици може да стане косвено — чрез повлияване на доверието на инвеститорите, а по този начин и на разходите за рефинансиране на банките и на държавния дълг в други държави членки от еврозоната.

(11) Поради това в средносрочен план Гърция трябва да продължи да приема мерки, целящи премахване на източниците или потенциалните източници на трудности, и да провежда структурни реформи в подкрепа на стабилно и устойчиво икономическо възстановяване с цел смекчаване на наследените последици от няколко фактора. Сред тях са тежкият и продължителен спад по време на кризата; размерът на дълга на Гърция; уязвимите места на финансовия ѝ сектор; продължаващите относително здрави взаимовръзки между финансовия сектор и публичните финанси на Гърция, включително чрез държавна собственост; рискът от разпространение на сериозни напрежения в някой от тези сектори в други държави членки, както и експозицията на държавите членки от еврозоната към гръцкия държавен дълг.

(12) За да бъдат преодолени остатъчните рискове и с цел наблюдение на изпълнението на съответните поети ангажименти, изглежда необходимо и целесъобразно да бъде продължено засиленото наблюдение на Гърция съгласно член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 472/2013.

(13) На Гърция бе предоставена възможност да изрази становището си относно оценката на Комисията чрез писмо, изпратено на 16 юли 2019 г. В отговора си от 19 юли 2019 г. Гърция като цяло изрази съгласие с оценката на Комисията на икономическите предизвикателства, пред които е изправена, което съгласие е основанието за продължаване на засиленото наблюдение.

(14) Гърция ще продължи да получава техническа подкрепа по Програмата за подкрепа на структурните реформи (съгласно Регламент (ЕС) 2017/825 на Европейския парламент и на Съвета ([9])) за разработването и провеждането на реформи, включително за продължаването и завършването на съществени реформи в съответствие с поетите ангажименти в областта на политиката, които са подложени на засилено наблюдение.

(15) Комисията възнамерява да работи в тясно сътрудничество с Европейския механизъм за стабилност, в контекста на системата му за ранно предупреждение, при осъществяването на засиленото наблюдение,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Периодът на засилено наблюдение на Гърция съгласно член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 472/2013, задействан с Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1192, се удължава с още шест месеца, считано от 21 август 2019 г.

([9]) Регламент (ЕС) 2017/825 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. за създаването на Програмата за подкрепа на структурните реформи за периода 2017—2020 г. и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 1305/2013 (ОВ L 129, 19.5.2017 г., стр. 1).

Член 2

Адресат на настоящото решение е Република Гърция.

Съставено в Брюксел на 26 юли 2019 година.

За Комисията
Pierre MOSCOVICI
Член на Комисията